

Els altres són nostres (II)

La correcció fraterna és un fruit de la proximitat amb l'altra persona i suposa mirar-la amb l'amplitud amb què ho fa Déu.

09/06/2021

«Arribà, doncs, en una població samaritana que es deia Sicar, no gaire lluny de la propietat que Jacob havia donat al seu fill Josep» (Jn 5, 5). Aquest viatge i aquell moment concret havien estat acuradament planejats per Jesús; volia que al pou es poguessin trobar la seva set i la de

la dona samaritana. Es tracta d'un ambient propici per al do, tot allà traspua gust d'ofrena: la naturalesa, el pou, l'aigua... Tanmateix, Jesús busca el do més gran: vol l'alegria i la pau d'una ànima elegida des de l'eternitat, tot i que durant l'últim temps potser una mica esmunyedissa al cor de Déu.

La proximitat és l'estil de Déu.

Sant Josepmaria deia que «més que “donar”, la caritat és “comprendre”», [1] fer-se càrrec dels problemes i les dificultats dels altres. Quan emprenem aquesta iniciativa, les persones o les seves dificultats no són una cosa aliena, sinó part de nosaltres mateixos. Crist no va escatimar en càlculs de temps o d'oportunitat per anar a la trobada amb la samaritana. Qui es fa càrrec de l'altra persona reconeix el do que és cadascú, contempla la imatge de Déu que hi ha en ella, la infinitud

d'amor amb què Jesús l'estima.
Cadascú és un do per als qui són a prop i descobrir-lo és el primer pas per poder-nos ajudar mútuament. Jesús reconeix el do que és la vida de la samaritana i per això li demana de beure. Té set del seu amor.

El Papa, en el fet que Jesús, anys abans, volgués ser batejat com un més tot i que no ho necessitava, veu l'origen d'aquella actitud: Crist va a la trobada de l'altre per comprendre'l, per acompanyar-lo, i no l'assisteix simplement des de fora. «El primer dia del seu ministeri, Jesús ens ofereix el seu *manifest programàtic*. Ens diu que ell no ens salva des de dalt, amb una decisió sobirana, un acte de força o un decret. No: ell ens salva venint a trobar-nos i prenent amb ell els nostres pecats. Així és com Déu venç el mal del món: baixant i fent-se'n càrrec. És també la manera en què nosaltres podem aixecar els altres:

no jutjant, no insinuant què s'ha de fer, sinó fent-nos propers, compadint-nos, compartint l'amor de Déu. La proximitat és l'estil de Déu cap a nosaltres».[2]

El fundador de l'Opus Dei deia que «la correcció fraterna és part de la mirada de Déu, de la seva Providència amorosa».[3] Qui es fa càrrec del seu germà no jutja els altres: procura mirar-los com ho fa Déu i, per això, tots li semblen un tresor, intenta custodiar-los com si fossin quelcom preciós. «La correcció fraterna neix de l'afecte; manifesta que volem que els altres siguin cada vegada més feliços».[4] Aquesta convicció de buscar la seva felicitat ens implica en la seva vida amb el màxim respecte a la seva llibertat, perquè només així l'amor és veritable. Ajudar en el camí de santedat d'un germà nostre té més a veure amb una nit en blanc pacient i càlida, en la qual s'espera l'acció de

Déu, que amb una supervisió freda. «Supervisar fa més referència a la cura de la doctrina i dels costums; en canvi, vetllar vol dir més cuidar que hi hagi sal i llum als cors. Vigilar parla d'estar alerta al perill imminent; vetllar, en canvi, parla de suportar, amb paciència, els processos en què el Senyor va gestant la salvació del seu poble».[5]

Importa el cor de les persones

«Vosaltres, mentre feu una correcció fraterna, heu d'estimar els defectes dels vostres germans»,^[6] deia també sant Josepmaria. Cuidar no és només curar una petita ferida, sinó fixar-se en la persona de manera integral, estimar-la en el temps, projectada fins al cel. En aquest sentit, al cor de l'home és on es forgen les bones o males accions en el seu conjunt (cf. *Mt 15, 19*): això és el que ens interessa de manera particular, més que detalls petits que moltes vegades

poden ser part d'una manera de ser. Qui vol ajudar no es queda atrapat només en la part externa, no valora aïlladament un aspecte, sinó que mira els esdeveniments a la claror d'aquest afany de santedat de l'altre, traient-se les sandàlies perquè es troba en el més profund de la seva ànima (cf. *Ex* 3, 5). Una correcció fraterna expressa, d'alguna manera, l'actitud de qui vol ajudar a descobrir els dons que Déu ens vol regalar en les mil i una batalles diàries: «Si sabessis quin és el do de Déu» (*Jn* 4, 10). Tota ajuda s'ha de presentar així, com una lent per descobrir el regal que es tanca en cada lluita. En la correcció fraterna hem de ser com qui vetlla tendrament la santedat de l'altre, no com qui vigila el compliment de «certs estàndards que ens hàgim imposat com a tasca».[7]

Jesús, per exemple, no es queda en les qüestions perifèriques de la vida de la samaritana. Va al nucli del

dolor d'aquesta ànima predilecta. A través de la conversa, Jesús l'ha anat conduint cap aquella veritat que ja no l'avergonyeix. Per això torna al poble i explica a tothom com s'ha sentit alliberada: «M'ha dit tot el que he fet. No deu ser el Messies?» (*Jn 4, 29*).

Jesús ens ensenya que la mirada de Déu és integradora. Sap ascendir del que és aparentment insignificant fins al que és espiritual, gran i rellevant. És pacient, ho veu tot com a part del conjunt d'una vida sencera. «Al nostre món impregnat d'individualisme, cal que es redescobreixi la importància de la correcció fraterna per caminar junts cap a la santedat (...). És un gran servei ajudar i deixar-se ajudar a llegir amb veritat dins d'un mateix, per millorar la nostra vida i caminar cada vegada més rectament pels camins del Senyor. Sempre és necessària una mirada que estimi i

corregeixi, que conegui i reconegui, que discerneixi i perdoni (cf. *Lc* 22, 61), com ha fet i fa Déu amb cadascun de nosaltres».[8] Aquesta mirada no es queda només en detalls de poca importància, no els magnifica; més aviat s'omple d'esperança per horitzons grans i, si és el cas, ho transmet així. Sap que compleix un desig exprés de Jesús, així que intenta fer-ho com ho faria ell: «Ves a trobar-lo i, tot sol amb ell, fes-li veure la seva falta. Si t'escolta, t'hauràs guanyat el germà» (*Mt* 18, 15).

A través de la correcció fraterna donem suport a un germà en els seus desitjos de santedat concrets i diaris. No és una esmena a la totalitat, ja que Déu està obrant en cada persona, sinó precisament el contrari: una confirmació que la santedat és compatible amb aquesta debilitat. Ens poden ajudar aquestes paraules de sant Joan Crisòstom: «El Senyor no

diu: acuseu, renyeu, demaneu
revenge; sinó corregiu».[9]

Transmetem als altres la nostra
estima per la seva lluita, en
reconeixem els sentiments, el
sostenim en aquesta batalla; amb la
nostra ajuda li recordem que també
comptem amb la seva. En tota
correcció fraterna hi ha una
admiració discreta pel germà i per
l'obra de la gràcia en la seva ànima.

Un fruit de l'amistat

Per crear un context en què un
suport així sigui possible, és
necessària la proximitat, l'interès
sincer, la preocupació real per la
vida de l'altre. Qui fa favors de
germà i coneix els altres amb
profunditat pot establir una relació
d'amistat mútua i veritable. La
correcció fraterna és un fruit natural
d'aquest terreny conreat amb
paciència. A més, per poder entrar al
cor dels altres fa falta l'empatia. No

es pot complir aquest servei des de fora, ni des de lluny. En els nostres dies es duen a terme operacions quirúrgiques de gran precisió amb un instrumental que és capaç d'actuar a l'interior dels pacients sense necessitat de practicar-los cirurgies invasives. Es podria dir que un germà que es fa càrrec, busca penetrar fins al lloc sagrat que és el cor, delicadament, sense envair aquesta intimitat.

També és indispensable conèixer bé la persona a la qual es vol corregir. Hi ha disposicions del temperament que ens fan molt diferents els uns dels altres i que sant Josepmaria considerava part central d'aquest «numerador tan divers»[10] de persones a l'Opus Dei i a l'Església. No és just pensar que aquesta diversitat de reaccions només té a veure amb la humilitat de qui rep la correcció fraterna o amb la seva susceptibilitat. Per a uns, les

paraules, fins i tot les més delicades, fàcilment sonen a retret; a aquests Jesús els posa davant de la seva veritat amb elogis i suavitat. Ho va fer, per exemple, amb aquella dona que li va ungir els peus a casa de Simó el fariseu (cf. *Lc* 7, 36-50). Per a altres, en canvi, si les paraules no són especialment clares, senten una falta d'interès i d'afecte veritable. Marta va necessitar sentir el seu nom dues vegades per descobrir que ella també podia triar la millor part de la seva feina (cf. *Lc* 10, 38-42). Tomàs va necessitar la proximitat física del Senyor per tornar a ser l'apòstol fidel que donaria la vida pel seu mestre (cf. *Jn* 20, 26-29). Al bon lladre la correcció li va arribar mitjançant un regal inesperat: aquella mateixa tarda estaria amb Jesús al paradís (cf. *Lc* 23, 39-43). La mateixa samaritana va necessitar temps, una conversa pausada i tranquil·la, en un lloc apartat: a soles amb Jesús. No hi ha dos personatges iguals a l'evangelí, ni

dues reaccions iguals, tampoc en els qui ens envolten.

«Quan tenim quelcom que no està bé, ens ajuden amb aquesta beneïda correcció fraterna, que exigeix un afecte molt sobrenatural i fer-se molta força, perquè de vegades costa molt exercir la correcció fraterna. Amb lleialtat ens adverteixen el que no funciona i ens en donen les raons. En canvi, darrere teu estan dient que ets tot un sant, que ets més bo que el pa. No és això una bellesa, fills meus? Parlem de lleialtat, i això és lleialtat humana. No mentim, no afirmem de l'altra persona que té unes excel·lències humanes que no té; però no tolerem mai que se la critiqui a traïció. I les coses desagradables les diem així, afectuosament, perquè les corregeixi».[11]

* * *

Sant Josepmaria afirmava amb gran convicció, com qui ho ha experimentat personalment, tant de manera passiva com activa: «Convenç-te: quan fas la correcció fraterna, estàs ajudant, amb Jesucrist, a portar la Creu al teu germà; una ajuda totalment sobrenatural, ja que la correcció fraterna va precedida, acompanyada i seguida per la teva oració».[12] A Canà de Galilea, Maria detecta que s'ha acabat el vi i això pot comprometre l'alegria dels noucasats. Com a bona observadora, posa en marxa una *correcció materna*. Busca la solució, parla amb Jesús, parla amb els que servien. Ajudar d'aquesta manera una germana o un germà suposa aconseguir de Crist el millor vi per a ells. I això només s'aconsegueix posant les ànimes al seu costat, parlant-ne amb Jesús, sabent que qui més les estima és qui ha emprès la missió de salvar-les.

- [1] Sant Josepmaria, *Camí*, núm. 463.
- [2] Francesc, *Àngelus*, 10.I.2021.
- [3] Mons. Xavier Echevarría, *Memoria del Beato Josemaría Escrivá*, Rialp, Madrid 2000, p. 127.
- [4] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 1.XI.2019, núm. 16.
- [5] Francisco-Cardenal Bergoglio, X Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes, 2.X.2001.
- [6] Sant Josepmaria, apunts d'una reunió familiar, 18.X.1972.
- [7] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 6.
- [8] Benet XVI, Missatge per a la Quaresma del 2012, núm. 1.

[9] Sant Joan Crisòstom, *Homiliae in Matthaeum*, núm. 60, 1.

[10] A l'Opus Dei hi cap tothom, per això sant Josepmaria escrivia que, tot i que el «denominador comú» sigui la cerca de la santedat, hi ha «numeradors (autonomia) molt diversos corresponents a les diverses condicions del seu caràcter i temperament, i fins i tot el camí divers per on Jesús conduirà les seves ànimes». *Apunts íntims*, núm. 511.

[11] Sant Josepmaria, apunts d'una reunió familiar, 21.V.1970.

[12] Mons. Xavier Echevarría, *Memoria del Beato Josemaría Escrivá*, Rialp, Madrid 2000, p. 128.

dev.opusdei.org/ca-es/article/els-altres-son-nostres-ii/ (05/08/2025)